

Preek	Tekst God of afgoden.
Gemeente	Evangelische gemeente Ten Boer
d.d.	15 januari 2012
Spreker	Peter Dijkstra
Overige documenten	* PowerPoint Presentatie

God of afgoden.

1. (Dia 1) God of afgoden.

Romeinen 16 1: Terwijl Paulus in Athene op hen wachtte, raakte hij hevig verontwaardigd bij het zien van de vele godenbeelden in de stad.

De vraag is wat zag Paulus?

Aphrodite	Apollo	Bacchus	Athene
God van de Schoonheid Vruchtbaarheid (plaatjes zie presentatie)	God van Dichtkunst en muziek	God van de Wijn en feesten	God van de wetenschappen en kunst

We leven vandaag de dag in een bijna schijnbaar religieus of anti-religieus land. Je moet bijna wel religieus ingesteld zijn vandaag de dag om nog te geloven. Geloven schijnt een curiositeit te worden of een interessante hobby van wat wereldvreemde mensen of hooguit een leuke geestelijke weg om persoonlijk spiritueel te groeien.

U hebt mij horen zeggen “schijnbaar”. We zijn er aan gewend geraakt dat religie een uitzonderlijk verschijnsel is, ik zou bijna zeggen afwijkend gedrag is. Ik denk dat deze denkwijze geen recht doet aan wat God ons heeft geopenbaard. Ik denk dat God ons een ander denkkader en andere manier van kijken aanreikt die we ons eigen moeten maken.

Dia 2. Een andere kijk op onze cultuur en op onszelf.

22 Paulus richtte zich tot de leden van de Areopagus en zei: ‘Atheners, ik heb gezien hoe buitengewoon godsdienstig u in ieder opzicht bent.

Dia 3. Bijbels denkkader.

Heeft u zich wel een afgevraagd wat het eerste gebod is en waarom dat het eerste gebod is.
Exodus 20 2-5

2 ‘Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd.

3 Vereer naast mij geen andere goden.

4 Maak geen godenbeelden, geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hier boven is of van iets beneden op de aarde of in het water onder de aarde. **5** Kniel voor zulke beelden niet neer, vereer ze niet, want ik, de HEER, uw God, duld geen andere goden naast mij.

Het bijbels denken gaat ervan uit dat we voortdurend in de verleiding zijn/komen van afgoden. Je hebt 2 soorten afgoden. Afgoden met expliciete religieuze cultus en afgoden die alleen in het hart aanwezig zijn die geen specifieke religieuze cultus hebben. God maakt Ezechiël duidelijk in Ezechiël 14 :3 Mensenkind, deze mannen dragen hun afgoden in het hart en hebben vlak voor zich gesteld wat hun een struikelblok tot ongerechtigheid is; Dit betrof de geestelijke leidlieden de oudsten van Israël.

Wat wij traditioneel onder afgoden verstaan is niet anders dan een beeldhouwwerk van de afgod. Zeg maar een uiterlijke expressie van iets wat je heel belangrijk vindt. In de tijd van de Grieken in Athene was dat Vruchtbaarheid, lichamelijke schoonheid, lichamelijke kracht en creativiteit, rijkdom.

In deze tijd is het niet anders. We zijn allemaal religieuze mensen, religie is onuitroeibaar en is onderdeel van de geschapen wereld. Als we God niet vereren dan vereren we iets anders. Kijk maar naar alle culturen die er zijn en zijn geweest. Elk mens is godsdienstig elk mens is religieus. Je zou kunnen zeggen dat in Europa er een terugkeer is naar oude goden van Grieken en Germanen.

Dia 4. Bijbels denkkader 2.

Romeinen 1. 22 en 25

Bewerende wijs te zijn, zijn zij dwaas geworden, en zij hebben de majesteit van de onvergankelijke God vervangen door hetgeen gelijk is op het beeld van een vergankelijk mens, van vogels, van viervoetige en van kruipende dieren.

Zij immers hadden de waarheid Gods vervangen door de leugen en het schepsel vereerd en gediend boven de Schepper, die te prijzen is tot in eeuwigheid. Amen.

Vertaald naar deze tijd.

Nou zou ik gemakkelijk weer de traditionele stap kunnen maken naar sex, geld en macht en het daarbij laten. Dat doe ik niet: Ik denk wel dat de belofte van seksuele vrijheid uit de jaren 60 van de vorige eeuw een leugen bleek te zijn:

- aids, soa, kindermisbruik, abortus, stalkers, gebroken relaties, overspel, scheidingen. Er zit geen vrijheid in seksualiteit zelf, in naam van de tolerantie hebben we prostitutie gelegaliseerd maar de op Wallen in Amsterdam zijn de ergste vormen van slavernij en mensenhandel zichtbaar waar de slaven in de geschiedenis nog van hadden gegruwd.
- Geld; weet u ik krijg vaak een ongemakkelijk gevoel bij armoede en honger op tv, de realiteit is dat pensioenfondsen en onze banken spelen een rol in financiële speculatie op de voedselmarkt; Dus mijn gift steunt in wezen min winstpercentage van pensioenfondsen die met voedsel speculeren. Om te helpen moet vaak in crises gebieden moeten de hulporganisaties vaak de helft afstaan aan krijgsheren die dat voor veel geld op de markt verkopen om er weer wapens van te kopen. De honger wordt ook veroorzaakt door voedsel speculatie. Ik geef dit als voorbeeld omdat op het terrein van banken en verzekeraars nog nooit als in deze tijd duidelijk geworden dat Mammon er heerst. En dan hebben we het nog niet over graaicultuur, vastgoedfraude en de eurocrisis en de . Dit is ook een voorbeeld dat er sprake is van collectieve afgoden en zonden waar we of we dat willen of niet bij betrokken zijn. Nu is de tijd om in te zien dat er collectieve afgoden zijn en het wordt tijd dat te ontmaskeren.
- Macht;

Er bestaat geen neutraal terrein op het gebied van moraal en religie. Op alle levensterreinen heb je te maken met goed en kwaad met God en afgoden. De schulden crisis openbaart onze collectieve hebzucht, ook de ecologische crisis heeft maken met roofbouw plegen op de schepping.

De huidige norm voor lichamelijke schoonheid maakt dat veel alle vrouwen minderwaardig over zichzelf zijn gaan denken. Let op dit is dus het effect een afgod van lichamelijke schoonheid. Je eigenwaarde hangt dan volledig af van je uiterlijk fysieke verschijning. Dat bepaalt blijkbaar onze identiteit. Ons denken over succes en groei.

2. Dia 5. Wat is een afgod of namaakgod?

elilim dat vrij vertaald **nul** of niets betekent.

Jes 44 6-20.

Je vereert iets, idee, persoon, groep, ideologie, je eigen status, de marktwerking, lichamelijke schoonheid, je vruchtbaarheid, je baan of opleiding, geld, je land je cultuur, persoonlijke vrijheid, individuele zelfontplooiing, gezondheid, ziekte, waardering van anderen, je werk of je succes.

Het is steeds in je gedachten, je fantaseert hierover, je verlangen gaat er naar uit,

Je brengt er offers voor; geld tijd en aandacht. Je vereert het; je spreekt er lovend over, je koestert het,

Het geeft je een gevoel van trots. Gevoel verstand en wil en echtheid kunnen ook afgoden worden.

Je ontleent er je eigenwaarde aan. Verwacht er heil van voor je leven.

Individueel maar ook collectief, of structurele goden van je land.

Afgoden verwerven vervolgens macht over jou en je wordt slaaf van de afgod.

Alles wat zo belangrijk voor me is dat ik het gevoel hebt dat ik niet zonder kan leven, is een afgod.

Afgoderij is iets wat goed is, maken tot iets wat de hoogste waarde heeft.

Dia 6. Soorten afgoden.

Culturele afgoden

Voorbeeld van een collectieve afgod Geld. We geven voor honger, maar met onze pensioenen wordt vermogen opgebouwd door te speculeren op de voedselmarkt. Je gift spekt dus ook jouw eigen pensioen. De armoede wordt zelf deels veroorzaakt door financiële speculatie op de voedselmarkt, oneerlijke handelsverhoudingen, dumpen van voedseloverschotten.

Er worden symbolen opgericht voor afgoden. Er zijn priesters en profeten die de waarheden verkondigen over deze afgoden. Een afgod is een verabsolutering van een scheppingsgave tot goddelijke proporties. Je verwacht er iets van wat alleen God zelf kan geven.

Persoonlijke afgoden.

Geld, carrière, succes, opleiding, baan, gezondheid, uiterlijke schoonheid, kinderen, ouders, oogsten van waardering van....., persoonlijke ontplooiing, ziekte, persoon, idool etc.

Godsdienstige afgoden.

Jouw succes van je geestelijke bediening, status in de gemeente, leer. Afgoden kun je ook herkennen aan het feit dat ze superioriteitsgevoelens opwekken tov van anderen. (die is geestelijk nog niet zover...)en veroordelingsgezindheid.

Ook de voorganger of gemeente kan een dergelijk plek innemen. Het dwepen met een voorganger(je verheerlijkt de voorganger i.p.v. Jezus), idolaat zijn van de gemeente. Je moet je heil niet verwachten van je voorganger of gemeente maar waar zij naar verwijzen. Je geestelijke ervaringen kunnen dat zelfs zijn. Afgoden werken vaak verblinding in de hand en verslaving. Je eigen geestelijke status en positie kunnen ook afgoden zijn. Uiteindelijk zijn alle afgoden destructief.

- succes van de gemeente
- pastorale bediening
- leer of theologie
- gemeente
- eigen geestelijkheid

4. Dia 7. Wat is het verband tussen afgoden en zonde.

Het hebben van afgoden maakt dat je zondigt:

- slechte daad
- verkeerde houding en motief
- of toekennen van een verkeerde plaats aan goede dingen

Eigen waarde ontlenen aan niets anders dan het feit dat God ons accepteert als zondaren en ons de status van heilige geeft omdat het vertrouwen in Jezus ons heilig maakt en verklaard. Waar je je heil van verwacht buiten God daar liggen meestal ook je zonden.

Verkeerde houding t.o.v. jezelf positieve zin:

Zelfverbetering, zelfvervuldheid, zelfvoldaan, zelfverlossing gaat altijd samen met morele superioriteit, narcisme, eigenwaarde ontlenen aan je jeugd, schoonheid, werk, huis, auto, status in maatschappij of gemeente.

Verkeerde houding tov jezelf in negatieve zin.

zelfafwijzing, zelfverachting en zelfhaat.

Het verband is het zelfde verband tussen moraal en religie.

Zonde is de morele kant van gedrag/houding

Afgoderij is de geestelijke /religieuze kant van ons gedag en houding.

Meer toewijding is dus vooral de vraag van het opsporen van onze afgoden. Deze te herkennen, te erkennen en ons er door God van laten verlossen.

5. De bijbel.

Dia 8. 1. Abraham. Waarom vraagt god aan Isaak zijn zoon te offeren?

Roep je zoon, je enige, van wie je zoveel houdt, Isaak, en ga met hem naar het gebied waarin de Moria ligt. Daar moet je hem offeren op een berg die ik je wijzen zal.'

Omdat je dit hebt gedaan, omdat je mij je zoon, je enige, niet hebt onthouden, **17** zal ik je rijkelijk zegenen en je zo veel nakomelingen geven als er sterren aan de hemel zijn en zandkorrels op het strand langs de zee, en je nakomelingen zullen de steden van hun vijanden in bezit krijgen. **18** En alle volken op aarde zullen wensen zo gezegend te worden als jouw nakomelingen. Want jij hebt naar mij geluisterd.'

2. Jona.

Dia 9. 'Maak je gereed en ga naar Nineve, die grote stad, om haar aan te klagen, want het kwaad dat ze daar doen is ten hemel schreiend.' **3** En Jona maakte zich gereed, maar vluchtte naar Tarsis, weg van de HEER. Hij ging naar Jafo en vond er een schip met bestemming Tarsis.

Dia 10. Dit wekte grote ergernis bij Jona en hij werd kwaad. **2** Hij bad tot de HEER: 'Ach HEER, heb ik het niet gezegd toen ik nog thuis was? Daarom wilde ik naar Tarsis vluchten. Ik wist het wel: u bent een God die genadig is en liefdevol, geduldig en trouw, en tot vergeving bereid. **3** Laat mij maar sterven, HEER: ik ben liever dood dan dat ik zo verder moet leven.' **4** Maar de HEER zei: 'Is het terecht dat je zo kwaad bent?'

5 Nadat Jona Nineve had verlaten, was hij aan de oostkant van de stad gaan zitten. Hij had er een hut gemaakt om in de schaduw af te wachten wat er met de stad zou gebeuren. **6** Nu liet God, de HEER, een wonderboom opschieten om Jona schaduw boven zijn hoofd te geven en zijn ergernis te verdrijven. Jona was opgetogen over de plant. **7** Maar de volgende morgen, bij het aanbreken van de dag, liet God de plant door een worm aanvreten, zodat hij verdorde. **8** En toen de zon opkwam, liet God een verzengende wind uit het oosten waaien; de zon brandde zo op Jona's hoofd dat hij door de hitte werd bevangen. Hij bad om te mogen sterven: 'Ik ben liever dood dan dat ik zo verder moet leven.' **9** Maar God zei tegen Jona: 'Is het terecht dat je zo kwaad bent over die plant?' Jona antwoordde: 'Ik ben verschrikkelijk kwaad, en terecht!' **10** Toen zei de HEER: 'Als jij al verdriet hebt om die wonderboom, waar jij geen enkele moeite voor hebt hoeven doen en die jij niet hebt laten groeien, een plant die in één nacht opkwam en in één nacht verging, **11** zou ik dan geen verdriet hebben om Nineve, die grote stad, waar meer dan honderdtwintigduizend mensen wonen die het verschil tussen links en rechts niet eens kennen, en dan nog al die dieren?'

3. Jezus.

Dia 11.

19 Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde: mot en roest vreten ze weg en dieven breken in om ze te stelen. 20 Verzamel schatten in de hemel, daar vreten mot noch roest ze weg, daar breken geen dieven in om ze te stelen. 21 Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn.

24 Niemand kan twee heren dienen: hij zal de eerste haten en de tweede liefhebben, of hij zal juist toegewijd zijn aan de ene en de andere verachten. Jullie kunnen niet God dienen én de mammon. 25 Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding? 26 Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij? 27 Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één el aan zijn levensduur toevoegen? 28 En wat maken jullie je zorgen over kleding? Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld. Ze werken niet en weven niet. 29 Ik zeg jullie: zelfs Salomo ging in al zijn luister niet gekleed als een van hen. 30 Als God het groen dat vandaag nog op het veld staat en morgen in de oven gegooid wordt al met zo veel zorg kleedt, met hoeveel meer zorg zal hij jullie dan niet kleden, kleingelovigen? 31 Vraag je dus niet bezorgd af: “Wat zullen we eten?” of: “Wat zullen we drinken?” of: “Waarmee zullen we ons kleden?” – 32 dat zijn allemaal dingen die de heidenen najagen. Jullie hemelse Vader weet wel dat jullie dat alles nodig hebben. 33 Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. 34 Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.

6. Dia 12. Niet de vraag of maar welke afgoden spelen in je leven een rol.

Afgoden van je eigen hart hoe speur je ze op?

1. Waar gaat je dagelijkse verbeelding of fantasie naar uit?
2. Waar vloeit je meeste geld naar toe?
3. Waar denk je vaak aan als niets je aandacht vraagt?
4. Wanneer geniet je van de scheppingsgave en wanneer krijgt het afgodische trekken. Die lijn is vloeiend en het kan onmerkbaar overgaan in een afgod.

7. Dia 13. Welke afgoden spelen er een rol in mijn leven(bepaal(d)en teveel mijn identiteit)

- opleiding en werk bepaalden te veel mijn identiteit; ik voelde me daardoor iemand
- waardering en goedkeuring en eer van anderen; te gebogen naar anderen toe.
- Te veel van mijn prestaties.

8. Dia 14. Wat is er tegen te doen.

- Kans op een grote foute reactie; Mag ik dan niets meer? Dat is een moralistische reactie. Ik moet wat doen of nalaten.
- Herkennen en erkennen
- radikaal verwerpen van geloof in morele en geestelijke inspanning omdat je dan je heil van je geestelijke inspanning verwacht; wetticisme en moralisme
- Vervangen door Jezus aanbidding van Jezus; overdenken van zijn offer, zijn liefde zodat de vreugde en heerlijkheid van Zijn liefde je totaal vervult en je besef van zonden en afgoden vergroot en je dan berouw hebt dat je het zoekt op de verkeerde plekken (beiden moeten hand in hand gaan).
- Durf alles te verwachten van Gods genade geloof dat God je ervan bevrijdt als je het erkent en herkent en verwacht niets van jezelf.
- Levenslang proces van heiliging en toewijding

Dia 15. Gebed.

Open onze ogen voor wat wij een belangrijkere plaats geven dan U alleen. Wilt u ons daarvan bevrijden. We willen dat ieder voor zich persoonlijk aan u vertellen.

Zeg mij maar na de volgende woorden:

God zeg tegen mij; Jij bent mijn geliefde zoon/dochter in wie ik een welbehagen heb.